

DE HOGE FRONTEN: EEN NIEUWE EPISODE IN EEN NIMMER-EINDIGENDE HISTORIE?

Begin dit jaar — half februari om precies te zijn — was het dan zover: na circa vijftien jaar overleggen, soebatten, twisten, compromissen smeden en compromissen bijslijpen heeft dan eindelijk de voorlopige aanwijzing van de Hoge Fronten als Beschermd Natuurmonument plaatsgevonden.

Wat werken die ambtelijke molens toch zorgvuldig zult U ongetwijfeld zeggen. Tot op zekere hoogte is dat in dit geval inderdaad zo. Immers, nog voor de aanwijzing als Beschermd Natuurmonument ("BN") plaatsvond was het beheersplan al tot in detail gereed gemaakt; door wie anders dan Bert Kruytjens en Raymond Prick (in opdracht van het Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij).

Een uitzonderlijke situatie: normaal gesproken wordt een bedreigd natuurgebied eerst als BN aangewezen (per provincie maximaal één à twee per jaar; de laatste jaren ligt het gemiddelde in Limburg ongeveer op één per jaar), vervolgens wordt een beheersvisie opgesteld hetgeen vaak ca. één jaar in beslag neemt, en dan pas wordt een beheersplan gewrocht wat doorgaans ook minstens een jaar duurt.

Voor de St. Pietersberg wordt het beheersplan echter pas nu, bijna twintig jaar na de aanwijzing als BN, voltooid....

Kortom de opstelling van het plan voor de Hoge Fronten is een wonder van doortastend ambtelijk werk!

Helaas komen er steeds meer berichten dat de veilige haven voor de Fronten nog lang niet in zicht is. Het grote probleem is op dit moment: wie kan en mag nu daadwerkelijk het op papier gezette beheer gaan uitvoeren?

De afdeling Groenvoorziening van de dienst Publieke Werken en Sport van de gemeente Maastricht? Maar die hebben toch (bijna) geen ervaring met en expertise op het gebied van natuurbeheer? De stichting Nieuwe Werkvormen, die ook het beheer uitvoert van de natuurterreinen op de St. Pietersberg? Maar is het beheer van een gebied met zulke bijzondere waarden, met zoveel wandelaars en met zoveel noodzaak tot voorlichting voor deze stichting niet wat al te complex en kan zij wel de vereiste continuïteit en expertise leveren?

De Stichting Limburgs Landschap dan misschien? Geldt ook voor deze organisatie niet dat zij niet is toegerust voor het beheren van een binnenstedelijk natuurgebied met alle extra inspanningen die dat vereist op het gebied van voorlichting, toezicht, herstel van aangebrachte schade en dergelijke?

Vermoedelijk heeft geen van de drie grote natuurbeschermingsorganisaties overigens de menskracht, de ervaring en de middelen ervoor. Was dat niet de achterliggende reden voor het overdragen van het gebied aan de gemeente Maastricht?

Voor dit in vele opzichten voor Nederland unieke gebied — eindelijk eens een gebied waar de term "uniek" echt van toepassing is — moet een unieke of op zijn minst een bijzondere oplossing gekozen worden.

Welnu, die is er naar mijn idee. Door een aantal Maastrichtenaars, waaronder Huub Gilissen, u welbekend, wordt voorgesteld een Stichting Natuurbeheer en Natuureducatie Maastricht op te richten en om bij die stichting de gemeentelijke taken en menskracht op het gebied van natuurbeheer en -educatie onder te brengen. Een en ander vanuit de gedachte dat natuurbeheer en -educatie zeer bevorderd worden wanneer zij in nauwe onderlinge samenhang worden uitgevoerd. In het bestuur van de stichting zouden vertegenwoordigers van alle direct bij het gebied betrokken organisaties opgenomen moeten worden; ook aan het Natuurhistorisch Genootschap is gevraagd deel te nemen in de stichting.

Voor de Hoge Fronten zal het toevertrouwen van het beheer aan die stichting waarschijnlijk heel gunstig zijn, met name omdat deze stichting als geen ander toegerust zal kunnen worden voor de taak om aan de huidige bezoekers van het gebied uit te leggen dat ze enige beperkingen in acht zullen moeten gaan nemen om nog tot in lengte van jaren van de huidige hoge natuurwaarde van het gebied te kunnen blijven genieten.

Bij deze keuze speelt ook een ietwat chauvinistisch argument. Zelfs als import-Maastrichtenaar ben ik geneigd te zeggen: het beheer van een zo typisch Maastrichts gebied dat moeten we als Maastrichtenaars toch zelf kunnen uitvoeren? Hebben we daar nu echt een organisatie van ver buiten Maastricht voor nodig?

Overigens zijn we er als ook dit probleem van het zorgenkindje van natuurminnend Nederland is opgelost, wat de Muurhagedis en de andere natuurwaarden van de Maastrichtse vestingwerken betreft nog lang niet. Al in november vorig jaar heeft het bestuur van het Genootschap tezamen met de Werkgroep amfibieën en reptielen Nederland, Lacerta en de stichting RAVON een brief gestuurd naar staatssecretaris Gabor waarin zij, vooral ten behoeve van de bescherming van de (wat kleinere) Muurhagedissenpopulatie in de Lage Fronten, bepleit om ook de Lage Fronten onder de Natuurbeschermingswet te brengen. Een gebied waar de verstrengeling van natuur, cultuur en andere functies minstens zo complex is als in de Hoge Fronten. Dat zal weer vele geduldige ambtenaren een hoop werk bezorgen.....

TORBEN MULDER